

Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d. : 13 mei 2025
Zaaknummer : 202532759
Afdeling opsteller : Informatiemanagement
Bereikbaar onder : 045 5278605, wiel.cornips@brunssum.nl
Portefeuillehouder : V  r  nice Hermans
Raadsvergadering d.d. : 1 juli 2025
Uiterlijke datum : Uiterste datum 1 juli 2025
Motivat  e datum: In verband met de huidige toestemmingsprocedure en de nog te volgen voorhangprocedure bij het Rijk.

Aan de raad,

1. Onderwerp

Ontwerpbesluit tot toetreding en wijziging inzake de gemeenschappelijke regeling (GR) Historisch Centrum Limburg (HCL)

2. Uitgangssituatie (WAAROM?)

a. Aanleiding

De gemeente is voornemens om in 2025 een besluit te nemen over:

- I. Toetreding tot de GR HCL, en;
- II. Instemming met het wijzigen van de regeling nadat de nieuwe Archiefwet in werking is getreden.

Op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen heeft de gemeenteraad het recht om hieromtrent, indien gewenst, een zienswijze naar voren te brengen en om daarna te besluiten omtrent toestemming.

b. Huidige situatie/probleemstelling

Als gevolg van de in het eerste kwartaal van 2025 doorlopen zienswijzeprocedure, is het proces tot toetreding en wijziging van de regeling van het HCL na inwerkingtreding van de nieuwe Archiefwet in een nieuwe fase beland. De zienswijzeprocedure is in de raad van 11 maart besproken.

Naar aanleiding van de ingekomen zienswijzen, is de ontwerpregeling namelijk aangepast conform het voorstel, zoals dat volgt uit de Reactienota van 10 april 2025 (bijlage 1). Deze reactienota is opgesteld door het bureau Boels Zanders Advocaten en is op 10 april 2025 ambtelijk besproken met de juristen van de gemeenten en het waterschap. In de AB-vergadering van 18 april jl. heeft het algemeen bestuur van HCL positief geadviseerd over het te doorlopen vervolgtraject.

3. Gewenste situatie (WAT?)

a. Wat willen we bereiken?

De gemeente Brunssum is voornemens om in 2025 een besluit te nemen over toetreding tot de GR HCL.

De huidige DVO met HCL is aangegaan voor een periode van maximaal vier jaar. De DVO heeft een kortere looptijd indien een eerdere toetreding van het college tot de gemeenschappelijke regeling mogelijk is.

Middels toetreding tot de GR zijn diensten onder gunstigere voorwaarden af te nemen. Zo worden o.a. adviesdiensten en een e-depot voorziening ten behoeve van de overbrenging, beheer en beschikbaarstelling van digitale informatie voor deelnemers tegen gunstigere voorwaarden aangeboden.

Los van het voorgaande, speelt tevens het volgende. Inmiddels is bekend dat er ook een wijziging van de Archiefwet zal plaatsvinden. Na inwerkingtreding van deze wijziging van de Archiefwet zal de minister van OCW als deelnemer uit de GR HCL uittreden. Daarvoor is opnieuw een wijziging van de GR HCL vereist. De wijziging van de Archiefwet vindt zeer waarschijnlijk per 1 januari 2027 plaats.

Nu er binnen een kort tijdsbestek twee besluitvormingstrajecten over het HCL op stapel staan en om onnodige bestuurlijke drukte te voorkomen, is er in samenspraak met het ministerie van OCW voor gekozen om de beide trajecten via één procedure aan de gemeenteraad voor te leggen. De GR waaraan het ministerie van OCW niet langer deelneemt (Ontwerpbesluit II), is zodoende de eindversie. Voor de periode van 1 januari 2026 en 1 januari 2027 is een zogenaamde overgangsregeling opgesteld. Deze overgangsregeling benadert al zoveel mogelijk de eindversie, maar hierin is de minister van OCW nog als deelnemer opgenomen en vormt de wettelijke grondslag nog de thans geldende Archiefwet 1995.

Zowel de eindversie als de overgangsregeling zijn opgesteld met behulp van advocatenkantoor Boels Zanders. Daarbij is een ambtelijk participatietraject doorlopen waarbij zowel de gemeenten Heerlen en Maastricht en het ministerie van OCW als zijnde de huidige deelnemers als de gemeenten en het waterschap die voornemens zijn toe te treden uitvoerig zijn betrokken.

Planning:

Tijdslijn	Procedurestap
Mei – juli 2025	Toestemmingsprocedure bij raden en AB van het waterschap
September 2025	<i>Getekend</i> collegebesluit tot toetreding tot GR HCL
Oktober 2025 – december 2025	Voorhangprocedure bij het Rijk
1 januari 2026	Toetreding tot HCL (Ontwerpbesluit I)
In 2026	Collegebesluit tot wijziging GR HCL als gevolg van wijziging Archiefwet en uittreding Rijk
1 januari 2027 (waarschijnlijk)	Inwerkingtreding wijziging HCL (Ontwerpbesluit II)

b. Kaders

1. eerdere besluitvorming (BBV nr.)
 - i. b&w voorstel en besluit: 202485219 en raadsvoorstel en besluit: 202485225
2. traject tot dusverre
 - i. Bestuurlijk en ambtelijk afgestemd.
3. rol/ bevoegdheden college van B en W
 - i. Besluit nemen om te overwegen tot eventuele toetreding tot de GR (2022)
 - ii. Instemmen met toestemmingsprocedure
4. algemene beleidskaders (landelijk/ provinciaal/ lokaal)
 - i. Wet gemeenschappelijke regelingen, artikel 95 en 61;
 - ii. Archiefwet 1995
 - iii. Archiefbesluit 1995
 - iv. Archiefregeling 2014
 - v. Nieuwe Archiefwet 20xx
 - vi. Vervangingsbesluit 2016
 - vii. Archiefverordening gemeente Brunssum
 - viii. Besluit Informatiebeheer gemeente Brunssum
 - ix. Bedrijfsinformatieplan
 - x. Kwaliteitsbeleid Informatiehuishouding
 - xi. Duurzaamheidsbeleid Informatiehuishouding
5. past het voorstel in de strategische visie/ relatie met uitvoeringsagenda?

- i. Een gedegen informatiehuishouding, of te wel het op orde hebben van informatie- en archiefbeheer behoort tot een van de speerpunten van de uitvoeringsagenda.
- 6. relatie met programmabegroting/ financiële gevolgen
 - i. Toetreding tot de GR-HCL is voor Brunssum financieel gunstiger dan de diensten blijven afnemen middels een Dienstverleningsovereenkomst.

c. Argumenten en overwegingen

Zoals hiervoor ook is vermeld, wordt gevraagd om toestemming te verlenen tot toetreding en wijziging van de GR HCL. Het verlenen van toestemming is noodzakelijk voordat het college kan besluiten tot toetreding en wijziging van de regeling, zo volgt uit artikel 61 lid 4 van de toepasselijke Wet gemeenschappelijke regelingen. Het is de bedoeling dat de toetreding van het college per 1 januari 2026 geëffectueerd kan worden.

De gemeenteraad kan enkel weigeren om toestemming te verlenen wegens strijd met het recht of het algemeen belang. Dat is een zware maatstaf. Ten aanzien van deze weigeringsgronden is van belang dat het voorstel tot toetreding en wijziging van de regeling is voorbereid door een externe jurist met veel kennis over het onderwerp gemeenschappelijke regelingen. Daarnaast zijn de juristen van de gemeenten, het waterschap en het ministerie van OCW uitvoerig betrokken bij het traject, waardoor de weigeringsgrond strijd met het recht is ondervangen. De weigeringsgrond "strijd met het algemeen belang" kan bijvoorbeeld aan de orde zijn als de regeling onvoldoende rechtszeker is of als de mogelijke financiële gevolgen van het voorstel voor het waterschap onvoldoende ondervangen zijn. Ook het – in het geheel – niet en niet gemotiveerd opvolgen van zienswijzen kan een reden zijn om de gevraagde toestemming te onthouden.

d. Opties en keuze

Mocht de gemeenteraad besluiten om de toestemming te onthouden, dan kan toetreding tot de GR HCL niet plaatsvinden. Om een dergelijke situatie te voorkomen, zijn de ingediende zienswijzen, zoals ook volgt uit de Reactienota, dan ook serieus beoordeeld en waar mogelijk in het thans voorliggende voorstel verwerkt.

Het verlenen van toestemming voor het toetreden tot de gemeenschappelijke regeling heeft financiële consequenties. Er zijn financiële voordelen om toe te treden tot de regeling i.r.t. de huidige DVO. De meterprijs van het analoge archief en de vaste vergoeding van het eDepot zijn 10-25% hoger voor een DVO partner dan een partner in de regeling. Tevens hoeft een partner in de regeling geen kosten te betalen voor de jaarlijkse 150 uren toezicht en advies, terwijl de DVO partner die wel betaalt.

4. Bijlagen:

Reactienota:

Bijlage 1: 202532766 – 1. Reactienota zienswijzen

Bijlage bij Ontwerpbesluit I:

Bijlage 2: 202532767 – 2. Doorlopende tekst ontwerpovergangsregeling na zienswijzen (1 januari 2026)

Bijlage bij Ontwerpbesluit II:

Bijlage 3: 202532768 – 3.1 Ontwerpwijzigingsregeling na zienswijzen (1 januari 2027)

(wijzigingen tussen overgangsregeling en uiteindelijke regeling)

Bijlage 4: 202532769 – 3.2 Doorlopende tekst ontwerpwijzigingsregeling na zienswijzen (1 januari 2027)

(GR HCL na zienswijzen – uiteindelijke regeling)

Het college van burgemeester en wethouders,

Burgemeester

Secretaris

Raadsbesluit

Afdeling : Informatiemanagement
Registratiekenmerk : 202532759

De raad van de gemeente Brunssum,

Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 13 mei 2025, afdeling Informatiemanagement;

Besluit:

Ontwerpbesluit I

De gemeenteraad besluit toestemming te verlenen tot:

- toetreding van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Brunssum tot de GR HCL, met inachtneming van de ontwerpwijziging van de GR van het HCL.

Ontwerpbesluit II

De gemeenteraad besluit toestemming te verlenen tot:

- wijziging van de GR van het HCL na inwerkingtreding van de nieuwe Archiefwet.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 1 juli 2025.

De Raad voornoemd,

Voorzitter

Griffier